

พระราชบัญญัติ
การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2521
เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป*
(ประกาศใน ร.จ. 114/152/1 พิ วันลง ร.จ. 28 ธันวาคม 2521)

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"ปิโตรเลียม" หมายความว่า ปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมและให้หมายความรวมถึง
น้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย

"ธุรกิจปิโตรเลียม" หมายความว่า การสำรวจ พัฒนา ผลิต จัดหา กักเก็บ สะสม สำรอง เก็บรักษา นำเข้า ส่งออก ขนส่ง ซื่อ ขาย และจำหน่ายปิโตรเลียม ตลอดจนประกอบอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

"ผู้ว่าการ" หมายความว่า ผู้ว่าการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

"พนักงาน" หมายความว่า พนักงานของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย รวมทั้งผู้ว่าการ

"ลูกจ้าง" หมายความว่า ลูกจ้างของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(คำเฉพาะ ศัพท์ และนิยามของกฎหมายทุกฉบับ ดู "CD พจนานุกรมกฎหมาย" : สุทรไพศาล)

"มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา 59 และมาตรา 60 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการร่วมกันต่อไปจนกว่าจะได้มีการโอนกิจการทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ บประมาณ ตลอดจนข้าราชการและลูกจ้างไปเป็นของ ปตท. ตามมาตราดังกล่าวแล้ว"

(“มาตรา 4” แก้ไขแล้วโดยพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2523 มาตรา 3)

หมวด 1

การจัดตั้ง ทุน และทุนสำรอง

"มาตรา 5 ให้จัดตั้งการปิโตรเลียมขึ้นเรียกว่า "การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย" เรียกโดยย่อว่า "ปตท." และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "PETROLEUM AUTHORITY OF THAILAND" เรียกโดยย่อว่า "PTT"

ให้ ปตท.เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการประกอบและส่งเสริมธุรกิจปิโตรเลียม รวมถึงการดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับหรือสนับสนุนการประกอบธุรกิจปิโตรเลียม เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดแก่เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประชาชน

ให้ ปตท.มีตราเครื่องหมายของ ปตท. รูปลักษณะของตราเครื่องหมายให้เป็นตามที่คณะกรรมการ

กำหนด”

(“มาตรา 5” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 3)

“มาตรา 6 ปตท.มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นตามความเหมาะสมและจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่อื่นใดในและนอกราชอาณาจักรก็ได้แต่การตั้งสำนักงานสาขานอกราชอาณาจักรต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน”

(“มาตรา 6” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 3)

มาตรา 7 ให้ ปตท.มีอำนาจกระทำการกิจการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (1) ถือกรรมสิทธิ์ หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินต่างๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (2) จัดหา ดำรง พัฒนา และผลิตปิโตรเลียม
- (3) ดำรง วางแผน ออกแบบ และสร้างท่าเรือเพื่อธุรกิจปิโตรเลียมคลังปิโตรเลียม ระบบการขนส่งปิโตรเลียม โรงกลั่นปิโตรเลียมและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- (4) ดำเนินการขนส่งปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมภายในประเทศ และระหว่างประเทศ
- (5) จัดสร้างคลังสำหรับการสะสมและสำรองปิโตรเลียม
- (6) กำหนดมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการขนส่งและใช้ปิโตรเลียม
- (7) กำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเนื่องจากปิโตรเลียมภายในกิจการของ ปตท.
- (8) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกอาณาจักร
- “(9) ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ ปตท.

การให้กู้เงินแก่บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ ปตท.ถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุนและมีอำนาจควบคุมกำกับการดำเนินงานของบริษัทนั้น จะให้กู้โดยไม่มีหลักประกันได้เฉพาะเมื่อเป็นการให้กู้ระยะสั้นภายในวงเงินคราวละไม่เกินห้าร้อยล้านบาท และเพื่อประโยชน์ในการบริหารสภาพคล่องทางการเงินของ ปตท.เท่านั้น

ภายใต้บังคับวรรคสอง หากเป็นการให้กู้แก่บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ ปตท. ถือหุ้นหรือร่วมทุนอยู่ไม่ถึงร้อยละยี่สิบห้า และ ปตท. ไม่มีอำนาจควบคุมกำกับกับการดำเนินงานของบริษัทนั้นจะให้กู้โดยไม่มีหลักประกันได้ไม่เกินสัดส่วนที่ ปตท. ถือหุ้นในบริษัทนั้น และผู้ถือหุ้นทุกรายได้ยินยอมให้เงินกู้แก่บริษัทนั้นโดยไม่มีหลักประกันเช่นกัน

(10) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือประโยชน์แก่กิจการของ ปตท.”

(11) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจปิโตรเลียม

(12) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ ปตท.

(13) ว่าจ้างหรือรับจ้างประกอบธุรกิจปิโตรเลียม

(14) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง และนายหน้าในกิจการตามวัตถุประสงค์ของ ปตท.

(15) ทำการค้าและให้บริการต่าง ๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์และเครื่องใช้เกี่ยวกับธุรกิจปิโตรเลียม

(16) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ปตท.

(มาตรา 7 “(9) และ (10)” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 5)

มาตรา 8 ปตท.มีอำนาจสำรวจ พัฒนา และผลิตปิโตรเลียมตามที่ได้รับอนุมัติหรือมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี ให้ดำเนินการในเขตพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด ในการนี้ให้ ปตท. มีสิทธิ ประโยชน์ และหน้าที่เสมือนเป็นผู้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

การอนุมัติหรือมอบหมายให้ ปตท.ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนสัมปทานปิโตรเลียมที่ได้ออกให้แก่บุคคลใดไปก่อนแล้ว

มาตรา 9 ทุนของ ปตท. ประกอบด้วย

(1) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา 59 มาตรา 61 และมาตรา 62 เมื่อได้หักหนี้สินออกแล้ว

(2) เงินที่รัฐบาลจัดสรรเพิ่มเติมให้เป็นคราว ๆ เพื่อดำเนินงานหรือขยายกิจการ

(3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

มาตรา 10 เงินสำรองของ ปตท. ให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาด เงินสำรองเพื่อขยายกิจการ เงินสำรองเพื่อการไถ่ถอนหนี้ และเงินสำรองอื่น ๆ ตามความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

เงินสำรองจะนำออกใช้ได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 11 ทรัพย์สินของ ปตท. ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

หมวด 2

คณะกรรมการและผู้ว่าการ

“มาตรา 12 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย" ประกอบด้วยประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรมหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหนึ่งคน กรรมการอื่นอีกไม่เกินเก้าคน และผู้ว่าการเป็นกรรมการ”

ให้ผู้ว่าการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่น

(มาตรา 12 “วรรคหนึ่ง” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 6)

มาตรา 13 เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของ ปตท. ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดของ ปตท. แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

“มาตรา 14 ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีความรู้ความสามารถ จดเจนเกี่ยวกับธุรกิจปิโตรเลียม วิทยาศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การบริหารรัฐกิจ วิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบัญชี การตลาด การเงิน การคลัง หรือกฎหมาย และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปี

(3) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(5) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง

(6) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ

(7) ไม่เป็นกรรมการพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(8) ไม่มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับ ปตท.หรือในกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับกิจการของ ปตท. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เว้นแต่เป็นเพียงผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นนั้น ก่อนวันที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ หรือเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ ปตท.เป็นผู้ถือหุ้นโดยการมอบหมายของคณะกรรมการ”

(“มาตรา 14” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 7)

มาตรา 15 ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา 16 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 15 ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

“(3) คณะรัฐมนตรีให้ออก”

(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(6) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 14

(มาตรา 16 “(3)” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537)

มาตรา 17 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของ ปตท. อำนาจหน้าที่เช่นนี้ให้รวมถึง

- (1) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา 5 และมาตรา 7
- (2) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุม และการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและคณะกรรมการ
- (3) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานของ ปตท. และออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานต่าง ๆ ของ ปตท.
- (4) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้ว่าการ และการมอบให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทนผู้ว่าการ
- (5) กำหนดจำนวนตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ของพนักงานและลูกจ้าง
- (6) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน หรือค่าจ้าง การถอดถอน ระเบียบวินัย การลงโทษ และการอุทธรณ์การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง
- (7) ออกระเบียบว่าด้วยการร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง
- “(8) ออกข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์ หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างและครอบครัวโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”
- (9) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าเช่า ที่พัก ค่าทำงานล่วงเวลา เบี้ยประชุม และการจ่ายเงินอื่น ๆ
- (10) ออกระเบียบว่าด้วยเครื่องแบบพนักงานและลูกจ้าง
- (11) กำหนดราคาขายปิโตรเลียมและอัตราค่าบริการ ตลอดจนวิธีการชำระราคาและค่าบริการ
- (12) ออกระเบียบว่าด้วยความปลอดภัยในการใช้และรักษาทรัพย์สินของ ปตท.
- (13) ออกระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการดำเนินการป้องกันแก้ไขสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเนื่องจากปิโตรเลียม

(มาตรา 17 “(8)” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 8)

มาตรา 18 ในข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา 17 ถ้ามีข้อความจำกัดอำนาจของผู้ว่าการในการทำนิติกรรมไว้ประการใด ให้รัฐมนตรีประกาศข้อความเช่นว่านั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 19 ให้คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและกำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ว่าการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ผู้ว่าการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา 20 ผู้ว่าการต้อง

(1) มีอายุไม่เกินหกสิบปี

“(2) มีความรู้ความสามารถจัดเจนในธุรกิจปิโตรเลียมหรือการบริหารธุรกิจ”

(3) สามารถทำงานให้แก่ ปตท. ได้เต็มเวลา

(4) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวงทบวงกรม พนักงานหรือลูกจ้างส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกรุงเทพมหานคร หรือดำรงตำแหน่งในทางการเมืองรวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

“(5) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 14 (1) (3) (4) (7) และ (8)”

(มาตรา 20 “(2)” และ “(5)” แก้ไขโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 9)

มาตรา 21 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 19 วรรคสอง ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ตาย

(2) ลาออก

(3) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(4) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสองครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(6) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 20

มติของคณะกรรมการให้ผู้ว่าการออกจากตำแหน่งตาม (3) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่ง นอกจากผู้ว่าการ และต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

มาตรา 22 ผู้ว่าการมีหน้าที่บริหารกิจการของ ปตท. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ ปตท. และตามนโยบาย ข้อบังคับและระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด กับมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่ง

ผู้ว่าการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของ ปตท.

มาตรา 23 ผู้ว่าการมีอำนาจ

(1) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้างลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง

ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ตามข้อบังคับหรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

(2) กำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง และออกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของ ปตท. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับหรือระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 24 ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของ ปตท. และเพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้บุคคลใด ๆ ปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่ผู้ว่าการกระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา 18 ย่อมไม่ผูกพัน ปตท. เว้นแต่คณะกรรมการจะให้สัตยาบัน

มาตรา 25 ในกรณีผู้ว่าการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตำแหน่งผู้ว่าการว่างลงและยังมิได้แต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการ

ให้ผู้รักษาการแทนผู้การมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกันกับผู้ว่าการเว้นแต่อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าการในฐานะกรรมการ

มาตรา 26 ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

“มาตรา 27 ประธานกรรมการและกรรมการอาจได้รับเงินรางวัลตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ผู้ว่าการ พนักงาน และลูกจ้าง อาจได้รับเงินรางวัลตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

(“มาตรา 27” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 10)

มาตรา 28 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ และพนักงานเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

“หมวด 3

การสร้างและบำรุงรักษาโรงกลั่นปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ
คลังปิโตรเลียม และระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ”

(ชื่อ “หมวด 3” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 11)

มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการสร้างและบำรุงรักษาระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ให้พนักงานและผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานมีอำนาจที่จะใช้สอยหรือเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใด ๆ เป็นการชั่วคราวภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) การใช้สอยหรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจเพื่อสร้างหรือบำรุงรักษาระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่ระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ

(2) ปตท.ได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าแล้ว โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามวัน ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ให้ประกาศให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวันเวลาและการทำงานที่จะกระทำการนั้นไว้ด้วย

ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ พนักงานต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

ในกรณีที่การปฏิบัติของพนักงานหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากปตท.ได้และถ้าไม่สามารถตกลงกันในจำนวนค่าทดแทนให้มอบข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัย และให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 30 ในการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ให้ ปตท. มีอำนาจ

(1) กำหนดเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อตามความจำเป็นโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

(2) วางระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อไปได้ เหนือ ตาม หรือข้ามที่ดินของบุคคลใด ๆ

(3) รื้อถอนอาคาร โรงเรือนหรือทำลายสิ่งอื่นที่สร้างหรือทำขึ้น หรือทำลาย หรือตัดฟันต้นไม้ หรือพืชผลในเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ

ในการดำเนินการตาม (1) ให้รัฐมนตรีประกาศเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และให้ ปตท. ปิดประกาศเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อไว้ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอแห่งท้องที่นั้น กับให้จัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณดังกล่าวตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ก่อนที่จะดำเนินการตาม (2) หรือ (3) ให้ ปตท. แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องทราบ และให้นำมาตรา 29 วรรคหนึ่ง (2) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นอาจยื่นคำร้องแสดงเหตุที่ไม่สมควรทำเช่นนั้นไปยังคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา 31 ให้ ปตท. จ่ายค่าทดแทนตามความเป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิในที่ดิน อาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การใช้ที่ดินที่ประกาศกำหนดเป็นเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อตามมาตรา 30 (1)
- (2) การใช้ที่ดินวางระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อตามมาตรา 30 (2)
- (3) การกระทำตามมาตรา 30 (3)

ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ ในจำนวนค่าทดแทนให้นำมาตรา 29 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิในที่ดิน อาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างได้รับค่าทดแทนหรือได้แจ้งเป็นหนังสือไม่รับค่าทดแทนดังกล่าวแล้วต่อไปภายหน้าจะเรียกร้องค่าทดแทนเนื่องจากเหตุอื่นอีกมิได้

“มาตรา 32 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อหลุมสำรวจหรือหลุมผลิตปีโตรเลียม แท่นสำรวจหรือแท่นผลิตปีโตรเลียม โรงกลั่นปีโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ คลังปีโตรเลียม ระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปีโตรเลียมของ ปตท. ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งอุปกรณ์ของ สิ่งดังกล่าวนี้ หรืออุปกรณ์ของ ปตท. ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ประกอบอยู่กับสิ่งดังกล่าวซึ่งเป็นของบุคคลอื่นด้วย”

(“มาตรา 32” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 มาตรา 12)

มาตรา 33 ในเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ ไม่ว่าบนบกหรือน้ำ หรือใต้พื้นท้องน้ำหรือพื้นท้องทะเล ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน ต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใด ติดตั้งสิ่งใด เจาะหรือขุดพื้นดิน ถมดิน ทิ้งสิ่งของหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก ปตท. และในการอนุญาตนั้น ปตท. จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีการฝ่าฝืนให้ ปตท. มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลายหรือกระทำการใด ๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม หรือในกรณีที่หาตัวผู้ฝ่าฝืนไม่ได้ เมื่อได้ประกาศคำสั่งไว้ ณ บริเวณนั้น และ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอ ที่ทำการกำนันและที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้นเป็นเวลาอันสมควรแล้ว และไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้ ปตท. มีอำนาจรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใด ๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้นด้วย

มาตรา 34 ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อของ ปตท. ในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมเรือหรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใด ๆ ในเขตเหล่านั้น

เมื่อเรือใดแล่นข้ามเขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ ถ้ามิได้ชักสมอขึ้นพ้นจากน้ำจนแลเห็นได้ ให้ถือว่ากระทำความผิดนั้นมิใช่เป็นการเกาสมอแล้ว

มาตรา 35 เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัย ให้ ปตท. มีอำนาจทำลายหรือตัดฟันต้น กิ่ง รากของ ต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ใกล้เขตระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้หรือสิ่งนั้นทราบล่วงหน้าภายในเวลาอันสมควร ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ ให้ ปตท. มีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดนั้นมีอยู่ก่อนการสร้างระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อ ให้ ปตท. จ่ายค่าทดแทนอันเป็นธรรมให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้หรือสิ่งนั้น ตามสมควรแก่กรณี

มาตรา 36 ในกรณีที่จำเป็นและเร่งด่วน พนักงานหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของบุคคลใดในเวลาใดเพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการขนส่งปีโตรเลียมทางท่อได้ แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ก็ให้พนักงานแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

มาตรา 37 ในการกระทำการตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36 พนักงานหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานต้องพยายามมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ่าเกิดความเสียหายขึ้น ปตท. ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายนั้น และให้นำมาตรา 29 วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

“มาตรา 38 เมื่อ ปตท.มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งปิโตรเลียม เพื่อจัดสร้างโรงกลั่นปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ คลังปิโตรเลียม หรือเพื่อใช้ในการวางระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นอันจำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับกิจการดังกล่าว ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์”

(“มาตรา 38” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 มาตรา 13)

หมวด 4

การร้องทุกข์ และการสงเคราะห์

มาตรา 39 พนักงานและลูกจ้างมีสิทธิร้องทุกข์ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 40 ให้ ปตท.จัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น เพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างและครอบครัวในกรณีพ้นจากตำแหน่งประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ตาย หรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์

การจัดให้มีกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นตามวรรคหนึ่งการออกเงินสมทบเข้ากองทุนสงเคราะห์ การกำหนดประเภทของผู้ซึ่งพึงได้รับการสงเคราะห์จากกองทุนสงเคราะห์ การจ่ายเงินสงเคราะห์ และการจัดการกองทุนสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 5

การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ

มาตรา 41 ปตท.ต้องทำงบประมาณประจำปี โดยให้แยกเป็นงบลงทุน และงบทำการ สำหรับงบลงทุนนั้น ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ส่วนงบทำการนั้นให้นำเสนอคณะ

รัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา 42 รายได้ที่ ปตท. ได้รับจากการดำเนินงานในปีหนึ่ง ๆ ให้ตกเป็นของ ปตท. สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และเมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงาน ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่นค่าบำรุงรักษา ค่าเสื่อมราคา เงินสำรอง ตามมาตรา 10 และเงินสมทบกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่น ตามมาตรา 40 และเงินลงทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

ถ้ารายได้มีไม่เพียงพอสำหรับรายจ่ายตามวรรคหนึ่ง นอกจากเงินสำรองตามมาตรา 10 และ ปตท. ไม่สามารถหาเงินจากทางอื่นได้ รัฐบาลพึงจ่ายเงินให้แก่ ปตท. เท่าจำนวนที่จำเป็น

“มาตรา 43 ปตท. ต้องเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด”

(“มาตรา 43” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 มาตรา 14)

มาตรา 44 ปตท. ต้องวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการแยกตามประเภทงาน ส่วนที่สำคัญมีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง และตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา 45 ปตท. ต้องจัดทำบุคคล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา 46 ทุกปีให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีทำการ ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของ ปตท.

มาตรา 47 ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุด บัญชีและเอกสารหลักฐานของ ปตท. เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ พนักงานและลูกจ้างของ ปตท.

มาตรา 48 ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อคณะกรรมการภายใน

หนึ่งร้อยหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีเพื่อคณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรี

มาตรา 49 ทุกปี ให้ ปตท. จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีโดยแสดงงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้อง พร้อมกับรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของ ปตท. ในปีที่ผ่านมาด้วย

หมวด 6

การกำกับและควบคุม

มาตรา 50 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ปตท. เพื่อการนี้จะสั่งให้ ปตท. ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำของ ปตท. ที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจที่จะสั่งให้ปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลและมติของคณะรัฐมนตรี และสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้

มาตรา 51 ในกรณีที่ ปตท. จะต้องเสนอเรื่องใด ๆ ไปยังคณะรัฐมนตรีให้ ปตท. นำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา 52 ปตท. ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

- (1) ลงทุนเพื่อขยายโครงการเดิมหรือริเริ่มโครงการใหม่ซึ่งมีวงเงินเกินห้าสิบล้านบาท
- (2) การกู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินมีจำนวนเกินคราวละสี่สิบล้านบาท
- (3) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
- (4) จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์อันมีราคาเกินหนึ่งล้านบาท
- (5) จำหน่ายทรัพย์สินอันมีราคาเกินหนึ่งล้านบาทจากบัญชีเป็นสูญ
- (6) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (7) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่นหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

หมวด 7

บทกำหนดโทษ

มาตรา 53 ผู้ใดขัดขวางการกระทำของ ปตท.หรือพนักงานหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานซึ่งกระทำการตามมาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 33 มาตรา 35 หรือมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 54 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หลุมสำรวจหรือหลุมผลิตปิโตรเลียม แทนสำรวจหรือแทนผลิตปิโตรเลียม โรงกลั่นปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ คลังปิโตรเลียม ระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ สิ่งปลูกสร้างอื่นที่ใช้ในการประกอบธุรกิจปิโตรเลียมของ ปตท. ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา รวมทั้งอุปกรณ์ของสิ่งดังกล่าวนั้น หรืออุปกรณ์ของ ปตท.ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาที่ประกอบอยู่กับสิ่งดังกล่าวซึ่งเป็นของบุคคลอื่นถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(มาตรา 54 “วรรคสอง” แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537)

มาตรา 55 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 33 หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 33 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 56 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อถูกทำลายเสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในระหว่างการศึกษาการกระทำความผิดตามมาตรา 56 ให้ศาลมีอำนาจกักเรือไว้ได้จนกว่าจะมีการชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาล

มาตรา 57 ผู้ใดทำให้เครื่องหมายแสดงเขตรบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อที่ ปตท. จัดทำไว้เคลื่อนที่หรือทำให้เสียหายโดยประการใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 58 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 56 หรือมาตรา 57 เป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวกหรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ตารางอัตราโทษสำเร็จรูป ดู “CD ฐานความผิดตั้งและแก้ไขอา” : สูตรไฟศาล)

บทเฉพาะกาล

“มาตรา 59 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ตลอดจนงบประมาณของกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวกับกรมการพลังงานทหารและโรงกลั่นน้ำมันตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด ไปเป็นของ ปตท. ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา แต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

สิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงสิทธิในการใช้ที่ราชพัสดุของสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงกลาโหม ด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินที่โอนไป

(มาตรา 59 “วรรคหนึ่ง” แก้ไขแล้วโดยพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2523 มาตรา 15)

“มาตรา 60 ให้โอนบรรดาข้าราชการและลูกจ้างของกระทรวงกลาโหมที่อยู่ในสังกัดกรมการพลังงานทหารและโรงกลั่นน้ำมัน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนด ไปเป็นของ ปตท. ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา แต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้

บังคับ”

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ข้าราชการและลูกจ้างซึ่งโอนไปตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ ปตท. แล้วแต่กรณี ตั้งแต่วันที่กำหนดในประกาศนั้น โดยให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างรวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ เท่าที่เคยได้รับอยู่เดิมจนกว่าผู้ว่าการจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

การโอนข้าราชการตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากประจำการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

การโอนลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

(มาตรา 60 “วรรคหนึ่ง” แก้ไขโดยพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2523 มาตรา 16)

มาตรา 61 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ รวมทั้งพนักงานและลูกจ้างขององค์การเชื้อเพลิงไปเป็นของ ปตท. ในวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา แต่ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งองค์การเชื้อเพลิงเป็นอันยกเลิก และให้นำความในมาตรา 60 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าพนักงานและลูกจ้างซึ่งโอนไปนั้นมีเวลาการทำงานติดต่อกัน

มาตรา 62 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ รวมทั้งพนักงานและลูกจ้างขององค์การก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทยไปเป็นของ ปตท. ในวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งองค์การก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทยเป็นอันยกเลิก และให้นำความในมาตรา 60 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าพนักงานและลูกจ้างซึ่งโอนไปนั้นมีเวลาการทำงานติดต่อกัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการประกอบธุรกิจปิโตรเลียมเป็นกิจการอุตสาหกรรมด้านสาธารณูปโภคประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ แต่หน่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสำรวจ ผลิต ขนส่ง และจำหน่ายปิโตรเลียมที่เป็นของทางราชการยังมีขนาดไม่เหมาะสม โดยกระจัดกระจายขึ้นอยู่กับ ส่วนราชการและองค์การของรัฐหลายแห่ง เป็นเหตุให้การประกอบธุรกิจปิโตรเลียมเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพสมควรรวมหน่วยปฏิบัติงานดังกล่าวบางหน่วย และจัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจปิโตรเลียม ตั้งแต่การสำรวจหาปิโตรเลียมไปจนถึงการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน และความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

เหตุผลท้าย พระราชกำหนดการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2523

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 ได้กำหนดให้โอนกิจการของกรมการพลังงานทหารและโรงกลั่นน้ำมันของกระทรวงกลาโหม รวมทั้งข้าราชการและลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง ไปเป็นของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยให้เสร็จสิ้นภายในสองปี ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวจะครบกำหนดในเดือนธันวาคม 2523 นี้แล้ว แต่เนื่องจากสถานการณ์รอบประเทศยังไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ สมควรให้กรมการพลังงานทหารควบคุมดูแลกิจการโรงกลั่นน้ำมัน เพื่อเตรียมการในการสนับสนุนเหล่าทัพต่าง ๆ ตลอดจนการสำรองน้ำมันเพื่อใช้ในกิจการทหาร

โดยเฉพาะต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง และโดยที่ระยะเวลาการโอนจะสิ้นสุดลงในระหว่างที่ปิดสมัยประชุมรัฐสภา และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น

(ประกาศใน รจ. 97/183/1พ)

วันลง รจ. 1 ธันวาคม 2523)

เหตุผลต้องมี พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ในการบริหารกิจการของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าและมีความคล่องตัวสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย องค์ประกอบและจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ว่าการ และการให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ประกาศใน รจ. 111/41ก/1

วันลง รจ. 20 กันยายน 2537)

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2544

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2544
เป็นปีที่ 56 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “**พระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544**”

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป *

* (ประกาศใน ร.จ. 118 ก ตอนที่ 87 วันลง ร.จ. 30 กันยายน 2544)

มาตรา 3 ให้พระราชบัญญัติและพระราชกำหนดดังต่อไปนี้เป็นอันยกเลิกตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป

- (1) พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521
- (2) พระราชกำหนดการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2523
- (3) พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

(ส่วนคำบางคำ (ตัวหน้า / เอียง) ได้แก้ไขเป็นปัจจุบันแล้ว ตาม พระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติ

ให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

พ.ศ. 2545 มาตรา 135)

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการจัดตั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยเปลี่ยนทุนของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ และให้อิทธิพลของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยไปให้แก่บริษัทดังกล่าวทั้งหมด ซึ่งกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจกำหนดว่า ในกรณีดังกล่าวให้ตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเงื่อนไขเวลา ยุบเลิกรัฐวิสาหกิจ และเมื่อมีมติคณะรัฐมนตรียุบเลิกรัฐวิสาหกิจใดแล้ว ให้ถือว่ากฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ ดังกล่าวเป็นอันยกเลิกตามเงื่อนไขเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นเพื่อการนั้น ดังนั้น จึงสมควร กำหนดเงื่อนไขเวลาไว้เพื่อให้ทราบกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นอันยกเลิกเมื่อใด จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้